

Elmélkedés a szabadságról

Életünket, fejlődésünket vizsgálva az fogalmazódott meg bennem, hogy fejlődésünk, megújulásunk alapfeltétele, hogy az ember szabadnak érezze, szabadnak élje meg magát. Ha úgy érzem, hogy akár testi korlátok (betegségek), akár lelki korlátok (pl. a tudatalattim), akár szociális korlátok (társadalmi konvenciók, szokások) korlátoznak vagy határozzák meg életvitelüket, akkor nem tudok fejlődni, előbbre lépni. Úgy tapasztalom, hogy az évek múlásával mintha csökkenne a szabadsági fokunk, és ennek megfelelően (talán) csökken változni-fejlődni tudásunk is.

Nem akarok nagy elvi kérdéseket feszegetni, vagy eldönteni a „végzet vagy szabadság” örök kérdését, hanem abból a talán mindnyájunk számára elfogadható alaphelyzetből indulok ki, mely szerint az ember nem a sors által ráncigált, teljesen determinált lény, de nem is teljesen szabad lény, aki bármikor bármit megtehet – hanem **szabadságra nyitott** lény. Van fejlődési útja, amelynek során egyre szabadabb lesz.

A szabadságban fejlődés útjának **alfája** az, amikor az ember azt éli meg, hogy bármit megtehet, mert szabad – vagyis amikor az ember **szabad a rosszra**. A szabadságban fejlődés útjának **ómegája** pedig az, amikor az ember azt éli meg, hogy már **szabad a rossztól**, annak nincs hatalma rajta.

- Hiszem, hogy bármelyikünk életében vannak lehetőségek, olyan területek, ahol még fejlődhetünk a szabadságban, sorsunk tudatos formálásában!
- Hiszem, hogy minél szabadabb az ember, annál nagyobb szeretetre képes!
- Hiszem, hogy szabadsági fokunk tudatos munkával növelhető, hogy legyőzhetőek azok az emberben lévő mechanikus, ösztönös, öntudatlan, automatikus viselkedési formák, melyek egyre inkább rögzülnek bennünk, s akadályoznak fejlődésünkben, és amelyek révén úgy vagyunk manipulálhatóak, hogy annak igazából nem is vagyunk tudatában, észre se vesszük.

A szabadságban való fejlődés útjának egyik csapdája a szabadosság. Mi ment meg tőle? Az, hogy életünknek van célja, értelme, mégpedig az élő Krisztus szándékainak megismerése és megvalósítása földi életünkben – abban a földi életben, amely tele van kihívásokkal, nehéz élethelyzetekkel. Ezekre a helyzetekre a nem tudatos vagy fáradt ember válasza a sodródás. Életvezetésén én azt értem, hogy az élet hozta helyzetekre (melyek naponta okot adhatnak aggodalmakra, indulatokra, ítéletekre, szenvedésekre és néha még örömökre is) tudatos választ keresünk! Ez a válasz sokféle lehet – egyéniségünkől és az adott helyzettől függően.

Az ember, a *homo sapiens* egy adott helyzetben sokféleképpen viselkedhet:

- lehet *homo ludens* – játékos ember,
- lehet *homo religiosus* – vallásos ember,
- lehet *homo patiens* – aki válsághelyzetben betegségbe menekül, és
- lehet *homo christianus* – keresztény, krisztusi ember.

Milyen a krisztusi ember? Sokféleképpen fogalmazhatnánk meg. Alább Gyökössy Endre szempontrendszerét ismertetem, mert engem megérintett. Persze át is lehet fogalmazni, a lényeg azonban az, hogy meg kell valósítani.

Milyen hát a keresztény ember?

1. Az „ember vagyok”-ból „a VAGYOK embere” lett. Azáltal más és több, Aki így mutatkozott be Mózesnek a pusztai csipkebokorból: VAGYOK, AKI VAGYOK (2Móz 3,14). Úgy egy Vele, mint a szél a vitorlával: együtt röpítik a hajót. Jézus szavaival: mint a szőlővessző a szőlőtővel. Együtt teremnek gyümölcsöt. S mert a VAGYOK-kal ember, ezért több telik tőle, mint ami önmagától telne. Egyik titka, hogy egyedül sem magányos, és ha magányosan él is, akkor sincs egyedül, szüntelenül sugárzik; ezért sokan járnak hozzá melegedni.

2. Számára a gondviselés nem valami mennyei vagyoni-, állás- és életbiztosítás, hanem végső bizonyosság és biztosság, akár e földi, akár ezen túli dimenziókban. Számára az élet nem múlik, hanem telik. A halál nem pont, hanem kettőspont: átmenet a háromdimenziós világból a többdimenziósba.

3. Bölcs ember. Tud valamit, ami könyvekből nem tanulható meg: túllát a dolgok és események felületén. Önnönmagán is. Ellát oda, ahol már a Szent, minden bölcsesség forrása VAN.

4. E bölcsességből fakad annak a tudása, hogy indulataival nemcsak befelé lehet robbanni, szerveit betegítve meg ezzel, vagy kifelé, másokat megsebezve, hanem fölfelé is, ahogyan azt a dühösen kesergő zsoltárok írói tették, akik indulataikat imákban vezették fel, és úgy le.

5. E bölcsességből fakad annak felismerése, hogy ítéleteinek tartalma többnyire nem azokra jellemző, akiket megítél, hanem önnönmagára; tudja, hogy kivetít, „projiciál”: „rég emberét”, árnyékszemeiségét látja rá a másokra, és ezért nem, vagy csak óvatosan ítélkezik.

6. Bölcsessége vezeti rá annak felismerésére, hogy lenni annyi, mint kapcsolatban lenni, egészségesnek lenni pedig annyi, mint kapcsolatban lenni a Szenttel, a másik emberrel és önnönmagával. Azaz a transzcendenssel, az immanenssel és a *homo sapiens*-szel.

7. Ezért Istent kereső ember. Isten világát szerető és óvó. Ugyanakkor embert kereső ember, aki önmagával is harmóniában él.

8. Nyugalma nincs, de békessége van. Békessége Istentől.

9. El tudja fogadni a szenvedést mint sorsához tartozót, be tudja építeni az életébe, és jézusi alkímiával átalakítja azt szolgálattá, segítsévé.

10. Szent tékozlással osztja szét önmagát, mint Jézus. Ezért marad meg mindörökké másokban és a mindenségben.

Miklovicz Lászlóné Panni

